

som synes, at det er saa meningsløst, at de Elever, som skulle studere, ikke kunne noget Engelsk, at de lære dem det dernede. De faa altsaa 4 Aars Sproglæsning, inden de komme ind i den højere Skole. Dette til Bevis for, at jeg har Ret i min Paastand, at denne Skole af 1871, som ifølge Loven er 6aarig, faktisk er en 8—10aarig Særskole, og endog kan blive 12aarig. Det er det almindelige her i Kjøbenhavn ved de store private Latinskoler, at Børnene slet ikke komme i den almindelige Folkeskole, at de slet ikke komme sammen med de andre Samfundsklassers Børn, men straks i 6 Aars Alderen gaa ind i Særskolen, blive der og gaa saa langt, de kunne.

Den lærde Skoles arbejdende Lærerstand har vel først og fremmest følt sig hemmet og følt Trang til ny Rammer i Kraft af den Erkendelse, der dog ikke er saa stærk eller saa udbredt, som jeg kunde ønske, men som imidlertid er voksende, at den tidlige Sproglæsning er af det onde, at den tager Luft og Vejr fra den almindelige Barndomslæsning og fra Oplæringen i Modersmålet, og at man netop for den højere Skoles egen Skyld maa vige med Fordringen om en tidlig Sprogundervisning. Det høje Tings Medlemmer ville se, at dette er et afgørende Punkt. I det Øjeblik nemlig, man kan faa selve den højere Skoles arbejdende Mænd med til at sige: Indtil det og det Tidspunkt regne vi ikke Undervisningen i fremmede Sprog for gavnlig, bortfalder — indtil dette Tidspunkt altsaa — al Mulighed for den Drengvidenskabelighed, som gamle Grundtvig var saa bange for, og som han hadede som Pesten.

Altsaa man kræver, at den tidlige Undervisning i fremmede Sprog skal vige. Det næste er, at inden for en Række Fag, Nutidsfag, de, det 19. Aarhundrede bragte frem i vor Dannelse, vokser Skolens Syn paa, hvad der kan gøres ud deraf, — dens Krav til sig selv om, hvor godt Tingen skal gøres. Som det ærede Tings Medlemmer ville tro, er det nemlig ikke gjort med at skrive i en Skolelov, at nu skal der undervises i det og det Fag og høres deri ved Eksamen. Meget ofte gaar der lang Tid hen, inden man ved at arbejde med det ny Emne virkelig opdager, hvad der er frugtbart deri. Jeg skal ikke trætte det høje Tings Medlemmer med at gennemgaa Enkeltheder, men skal kun i Almindelighed karakterisere Væksten i Opfattelsen af, hvad der kan gøres ud af historisk, geografisk og fysisk Undervis-

ning. Den vil mere og mere komme til at bestaa i, at man lægger Vægten paa, hvad der kan modnes hos Eleverne ved Tagttagelse og ved Tænkning i Timerne, og mindre og mindre bryder sig om, hvad der i den gamle Madvigske Skole var Hovedsagen: at faa lært en hel Del positive Enkeltheder, der skulde afhøres paa en Gang. Man er gaaet bort fra Systematikken og Ophobningen af Kundskaber over til Troen paa Vigtigheden af selve Undervisningen. Disse Antydninger maa være nok til at vise, hvad jeg sigter til. Ærede Medlemmer ville forstaa, at jo længere man kommer frem med et saadant Arbejde i et Fag, des mere mærker man, at man er spærret inde af Skolens Rammer, Eksamensfordringer, og den nuværende Eksamensordning viser sig ogsaa i mange Tilfælde som en direkte Fjende af en god Undervisning. I Geografiundervisningen ville f. Eks. Børnene og de halv-voksne Mennesker, som kunde være glade ved at faa aabnet Øjnene for Sammenhængen mellem Naturkræfterne og Menneskene, være lidet tjente med at skulle dresseres frem for til syvende og sidst at blive bedømte efter den Maalestok, om de f. Eks. husker flere eller færre af de tyske Kystbyer ved Østersøen. Det kan da blive et Hovedstridspunkt, hvorvidt det at kende Byen Memel hører med til almindelig Dannelse eller ej. De fremadstræbende Skolemænd føres til at forlange mere Rum til Undervisningen, ellers havner alt Fremskridtsarbejdet kun i, at vi stadig faa større og større Eksamensfordringer og pine Eleverne med mere og mere Lektie-læsning hjemme.

Dernæst kommer Hensynet til de levende Sprog. Der vaagner hos mange en Følelse af, at vi her i Landet ikke ere tjente med vore daarlige Kundskaber i de ny Sprog. Den Frygt er sikkert ganske ugrundet — den træffes hos enkelte —, at det vilde være en Nationalfare for os, om mange af os kunde noget mere af de vigtigste levende Sprog, idet det skulde føre til, at vi satte mindre Pris paa vort Modersmaal. Denne Frygt regner jeg ikke alene for ganske ugrundet, jeg anser den ogsaa for national farlig. Det er ikke ad den Vej, vi skulde sikre vort Folks Sammenhæng og Bestaaen, at vi gøre os uvidende om Omverdenen. Vejen er ikke den at gøre vor Ungdom ukyndig i det fremmede, men den, at man samtidig med, at man giver vor Ungdom Evner til at forstaa, hvad der foregaar i Omverdenen, gør dem kyndige i vort eget